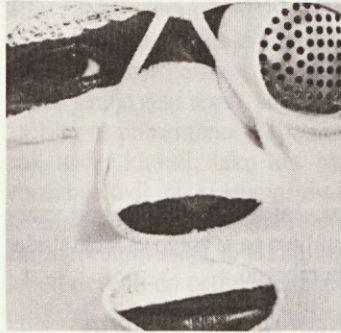

Ostro, Ostro

Cannes je festival, primeren predvsem za spolirane izdelke, vsako leto pa se vendarle najde film, ki s povsem rudimentarnim pristopom šokira občinstvo do te mere, da začne množično zapuščati dvorano že po nekaj minutah. Zato preseneča, da so režijski debut Lodgea

Kerrigana **Clean, Shaven** prikazali v netekmovalnem uradnem sporedu *Un Certain Regard* in to potem, ko je lani jeseni že obredel nekaj festivalov — Telluride, Chicago (najboljši prvenec) in Sundance. **Clean, Shaven** pripoveduje mestoma zelo mučno zgodbo o shizofreniku, ki po nekaj letih prisilnega bivanja v psihiatrični bolnišnici začne iskati lastno hči, ki so mu jo proti volji odtujili. To je pravzaprav vsa zgodba, vsako filozofiranje je odvečno in kratki momenti, ki kažejo očeta z hčerjo, potrjujejo, da Kerriganov namen ni bil le šokirati, temveč predvsem povedati emocionalno korektno zgodbo. Film gre tako daleč, da je na trenutke videti kot popolnoma amaterski film človeka, ki je imel kamero v rokah prvič v življenju. Kerrigan je bil dolgo bitko za dokončanje filma, saj ga je s presledki snemal tri leta, po povsem Wellesovski metodi iz **Othella**: ko je dobil določeno vsoto denarja, je snemal, dokler ga ni zmanjkalo. Če je film posnet za drobiž, to seveda ne pomeni, da moramo nanj gledati manj kritično, saj prav za nizkoprorračunske filme velja, da skušajo pozornost nemalokrat pritegniti prav s pretirano nasilnimi ali patetičnimi prizori. **Clean, Shaven** vsebuje tri res težko sprejemljive prizore, ob katerih je iz dvorane vsakič zbežala četa novinarjev s slabimi živci: ko si Peter Winter (Peter Greene; videli smo ga lahko v **Laws of Gravity** Nica Gomeza) v aktu samodestrukcije s škarjami med striženjem las mesari lobanjo in s pipcem najprej noht in takoj zatem še kazalec leve roke — postopka sta zabeležena v velikem planu — ter prizor s truplom težko pretepepe mladenke. Prav prvi dve dejanji Petra Winterja potrjujeta mojo domnevo, da Kerriganovo prikazovanje neprijetnih manevrov ni samo sebi v namen, saj samodestrukcija lobanje in prsta na roki odražata tako dolgoletno junakovo psihično (z mislimi je vseskozi pri njej), kot fizično (ni se je mogel dotakniti, jo objeti) prisilno odtrganost od hčerke. Če nekdo zapusti dvorano po dveh minutah filma — prizor s škarjami se odvije neposredno po najavni špici — to pomeni, da ga ne zanima režiserjev odnos do teme, v tem primeru ne toliko nasilja, kot predvsem samodestruktivnosti. Iz tega sledi, da takšnega gledalca ne zanima niti film, kot komunikacijsko sredstvo. Kaj tak človek potemtakaem sploh počne v kinodvorani? Lodgeu Kerriganu in njegovem prvcu se dogaja krivica, kot že nekaterim filmom poprej, npr. Lynchevemu **Eraserheadu**, še posebej pa **Modrem žametu**, vendar me prav takšni avtorji vedno znova prepričujejo, da kdaj pa kdaj še z veseljem stopim v kinodvorano.

Nekaj najbolj nenavadnega, kar sem imel kdajkoli priložnost videti na filmskem platnu, vsekakor predstavlja film **Suture**, celovečerni prvenec režiserjev Davida Siegela in Scotta McGeheeja. Le redko se mi namreč zgodi, da bi si po končani projekciji najraje zaželel popolnoma režiserjevo razlago zgodbe in **Suture** se je temu občutku močno približal. Belec Vincent Towers (Michael Harris) je bogat, samozavesten iztirjenec, ki je obtožen umora lastnega očeta, črnec Clay Arlington (Dennis Haysbert) pa je pošten in reven. Vincent

nekega dne poskrbi, da podtaknjena bomba raznese avtomobil, ki ga je vozil Clay, potem ko mu je podtaknil lastne dokumente, da bi se za vselej rešil konflikta z zakonom. Do tu gre vse lepo in prav, **Suture** gradi suspenz na estetiki *film-noir* kakšnega Dashiela Hammeta, zgodba pa se v močno bizarne vode zasučje takoj zatem, ko zvezmo, da je Clay nesrečo

preživel, vendar zaradi posledic trpi popolno amnezijo. V avtu poleg Claya najdejo Vincentove dokumente, zato Clay postane Vincent. Vse lepo in prav, če Clay ne bi bil črnec, Vincent pa belec in od tega trenutka dalje se začeta Siegel in McGehee neusmiljeno poigravati z gledalčevo percepcijo, saj prav noben nadaljni korak ni več logična posledica že videnega. *Deja vu?* Clay tega termina ne pozna več, prav tako pa se zdi, da tudi avtorjema ni ravno pogost. Clayova (Vincentova) družina se sploh ne zmeni za dejstvo, da pred njimi v postelji leži črnec, čeprav imajo ob sebi sliko belca (Vincenta), za rasno razliko se ne zmenijo niti doktorji in celo Clay sam. Zaplet se začne pojasnjevati šele, ko se Clay zaljubi v psihologinjo, ki mu poskuša povrniti spomin — avtorja sta ji nadelala ime Dr. Renee Descartes. Povezava s Scottovim **Blade Runnerjem** ni le bežna, predvsem pa je treba opozoriti na neverjetno stilistično podobnost s prvencem bratov Coen **Krvavo preprosto** (*Blood Simple*, 1983). Gre seveda za očitno parodiranje žanra, pri čemer Siegel in McGehee prizor, katerega suspenz bi vsak drug režiser stopnjeval npr. z violinskim kaosom, razbijeta s podobno pogrošno disko glasbo iz 70., kot sta to počela brata Coen — le da sta jo v **Blood simple** vpeljevala šele po vzpostavljenem suspenzu, Siegel in McGehee pa podobno storita prav v ključnem momentu. Nazoren primer je prizor, ko popolnoma ožganega Claya na vozičku peljejo na urgenco. Ustaljeni kliše bi bil: prodoren srčni utrip, neuravnovešeno vpitje zdravnikov, kadriranje pa bi bilo omejeno na zavijajoče bolnikove oči. Siegel in McGehee seveda nista delala Bonda ali Nertvo, zato prizor posnameta s subjektivnega gledišča posameznih vpletenih, realne šume izpustita v celoti, prevladujejo le disko ritmi 70—ih. Morda so dialogi ironični, toda vizualna plat filma je strašljivo klavstrofobična, k čemur pripomore predvsem črno—bela fotografija, ki skoraj v celoti temelji na močnih kontrastih, sivih odtinkov skorajda ni, mrakobni občutek pa dopolnjuje še zvočna kulisa, ki temelji bodisi na popolni tišini bodisi na že omenjenih ritmih, in širokokotni objektiv, ki v dominantno vlogo postavijo en objekt. **Suture** je potemtakem film ekstremnih nasprotij — realno—nerealno, črno—belo (tako film kot rasa), tišina—glasna glasba itd. Vmesnih členov praviloma ni, zato tudi gledalcu ostajata le dve možnosti — da film ljubi ali sovraži.

Foto: prizora iz filmov **Suture** (levo) in **Clean, Shaven** (desno).

SIMON POPEK